

HILDE CLAES

**BELEIDSVERKLARING
2009**

1. Veiligheid	9
2. Dierenwelzijn	16
3. Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg ...	20
4. Mobiliteit	21
5. Velodroom	26
6. Jeugd	28
7. Sport	33
8. Provinciale Bibliotheek Limburg	38

COLOFON

EEN UITGAVE VAN

Hilde Claes, gedeputeerde

COÖRDINATIE

kabinet gedeputeerde Hilde Claes

REDACTIE

Robbie Scaut

EINDREDACTIE

Hilde Claes

GRAFISCH ONTWERP, TYPOGRAFIE & COVERBEELD

Dion Boodts – Grafische producties,
Informatie & Onthaal, provincie Limburg

FOTOGRAFIE

Robin Reynders (Grafische Producties, dienst Informatie en Onthaal, provincie Limburg)
Danny Claes, Eddy Daniels, Romain Eyckens, Ronny Vanthienen

LETTERTYPES

Auto2 (*Underware*), Fresco (*Fred Smeyers*)

1.	Veiligheid	9
1.1.	Veilig in het verkeer	9
1.1.1.	SLim-campagne	9
1.1.2.	Verkeerseducatie en -sensibilisatie	12
1.1.3.	Limburgse fietsprovincie	12
1.1.4.	Provinciale Commissie Verkeer & Mobiliteit Limburg	13
1.1.5.	VME-centrum	13
1.2.	Criminaliteitspreventie en maatschappelijke veiligheid	14
1.2.1.	Criminaliteitspreventie	14
1.2.2.	Maatschappelijke veiligheid	14
2.	Dierenwelzijn	16
2.1.	Sensibilisering	16
2.2.	Educatie	16
2.3.	Opvang van dieren	17
2.4.	Netwerking	19
3.	Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg	20
4.	Mobiliteit	21
4.1.	Woon-werk	21
4.2.	Woon-school	24
4.3.	Infrastructuur	24
4.4.	Diensten Aangepast Vervoer	25
4.5.	Spartacus	25
5.	Velodroom	26
6.	Jeugd	28
6.1.	Echte ruimte	28
6.2.	Mediaruimte	28
6.3.	Financiële ruimte	30
6.4.	Creatieve ruimte	30
6.5.	Ruimte voor ontspanning en ontmoeting	31
6.6.	Kwetsbare jongeren	31
6.7.	Jeugd op de fiets	31
6.8.	Varia	32
7.	Sport	33
7.1.	Infrastructuur	33
7.2.	Openluchtporten	33
7.3.	Sport voor doelgroepen	36
7.4.	Vlaamse Wielerschool - Afdeling Limburg	36
7.5.	Topsport	36
7.6.	Promotie	37
7.7.	Werkgelegenheid en vorming	37

8.	Provinciale Bibliotheek Limburg	38
8.1.	Integraal collectiebeleid voor gedrukte en digitale informatie	38
8.2.	Volwaardig aanbod en dienstverlening voor jongeren.....	38
8.3.	Functieverbreiding en klantgerichte aanpak.....	38
8.4.	Erfgoedbibliotheek en HIPLimburg	39
8.5.	Samenwerking Hoger Onderwijs Limburg	39

Limburg fietst voorop !

Het beeld van Limburg is voorgoed veranderd. Dankzij jaren van doorgedreven beleid beschouwt Vlaanderen Limburg niet meer als het achterblijvertje maar wordt de provincie gezien als een innovatieve en frisse regio. We zijn niet bang om te leren van anderen, en dikwijls gebeurt zelfs het omgekeerde. Dat is de verdienste van het volledige provinciebestuur.

Ook ik probeer mijn steentje bij te dragen. Zo lanceerde ik eind september het multimediatplatform TUUB en werd onze campagne *Zo hou je ongewenste gasten buiten* bekroond met de Belgische Prijs voor Veiligheid en Criminaliteitspreventie. We zorgden er met nieuwe verlichting voor dat het Circuit Zolder ook tijdens de donkere winteravonden toegankelijk is voor fietsers en skeelers, openden het grootste mountainbikenetwerk van de Euregio, stelden ons fietsbeleid en de Velodroom voor op het Vlaams Fietscongres en we organiseerden een bijzonder geslaagd SLim-weekend. Stuk voor stuk realisaties waar ik trots op ben, en waarvoor andere provincies naar ons opkijken.

Ook in 2009 moeten we die weg blijven bewandelen, of beter: -fietsen. De fiets blijft centraal staan in mijn beleid. Het vormt de rode draad, noem het maar de 'rode fiets' doorheen alle beleidsdomeinen. In de eerste plaats willen we verderwerken aan het Velodroom-plan waarmee we de Limburger zeven dagen op zeven op de fiets willen krijgen. Voorts werken we verder aan het fietskunstproject en willen we dit uitbreiden naar jongeren. Onze dienst Mobiliteit werkt een volledige fietsweek uit met als eindpunt de Autoluwe Schooldag. Fietsen kun je immers niet jong genoeg leren. Ook blijven we investeren in de kwaliteit van de Limburgse fietspaden. Het Fietsfonds is in dat opzicht een belangrijke troef, maar we moeten op zoek gaan naar manieren om nog verder te gaan. Op sportief vlak investeren we in betere faciliteiten voor de Vlaamse Wielerschool – afdeling Limburg, zowel in Zolder als in Peer.

Tot slot mogen we ook de veiligheid niet vergeten. Daarom breiden we een piloot-

project uit dat de technische fietsuitrusting van jongeren uit het secundair onderwijs wil verbeteren, en voeren we een actieplan tegen fietsdiefstal uit.

Het zijn maar enkele voorbeelden van het beleid dat ik volgend jaar wil voeren. Ik merk overal dat een fietsbeleid echt kan werken. Nederland staat misschien bekend als het grote voorbeeld, maar Limburg moet er zeker niet voor onderdoen. Laat er ons samen over nadenken hoe we meer Limburgers uit de auto en op de fiets kunnen krijgen. Geen eenvoudige opdracht, maar met innovatieve en frisse ideeën kunnen we van Limburg een echt fietsparadijs maken.

Hilde Claes
gedeputeerde

1. Veiligheid

Cijfers. Volgens de statistieken van de federale politie vielen er in 2007 in Limburg 99 verkeersdoden en 671 zwaar- en 5.184 lichtgewonden in 4.165 letselgevallen. In vergelijking met 2006 is dat een stijging van het aantal verkeersdoden met ongeveer 12 %. Het aantal zwaargewonden steeg licht (+ 2 %). Het aantal lichtgewonden daalde licht (- 1 %).

De duidelijk positieve tendens sinds 2000 is in 2007 dus een halt toegeroepen. Verkeersveiligheid is en blijft daarom een van de belangrijkste pijlers van het Limburgs veiligheidsbeleid.

1.1. Veilig in het Verkeer

1.1.1. SLim-campagne

Het weekendverkeer blijft gevaarlijk, vooral 's nachts. In 2007 viel 37,6 % van de Limburgse verkeersdoden in het weekend. Tegenover 2006 steeg het aantal weekenddoden met 66,7 % (van 21 naar 35). Reden te meer om te blijven inzetten op de SLim-acties, zij het met aangepaste streefcijfers. In het afgelopen SLim-actiejaar waren er gecombineerde alcohol, drugs- en snelheidscontroles in minstens 4 politiezones.

Communicatie. Het succes van een actie hangt veelal af van de naambekendheid en de manier waarop de (Lim-)burger ermee vertrouwd raakt. Om de bekendheid van de SLim-acties en de mascotte SLimmeRik te vergroten, organiseerden we ook dit jaar een SLim-wedstrijd in samenwerking met TVLimburg en de Limburgse Ford-dealers. Daarnaast koppelden we voor de tweede keer een heuse zomeractie aan de SLim-actie.

Dat communiceren helpt, bewijzen de resultaten van het gemeenschappelijk actieweekend van 18 tot 20 april 2008. In dat weekend voerden alle politiezones SLim-controles uit. Dankzij grootschalige communicatie vooraf bleek het aantal geïntoxiceer-

de chauffeurs slechts 2,9 % te bedragen, tegenover gemiddeld 7,1 % in 2007. Er vielen bovendien geen zwaargewonden.

Controles. Ook in 2009 zal de SLim-actie onverminderd verdergaan. Wat de SLim-controles betreft, hopen we ook in 2009 op de medewerking van de Limburgse politiezones en de Wegpolitie Limburg. Daarnaast zetten we in 2009 een nieuwe communicatiecampagne op, gebaseerd op SLimmeRik. In 2009 willen we niet alleen de traditionele media-kanalen gebruiken, maar beginnen we ook een verregaande samenwerking met de Limburgse horeca. Daarnaast onderzoeken we of het nuttig is om een informatiepakket uit te werken voor het secundair onderwijs. Het is immers daar dat de nieuwe autobestuurders worden gevormd!

1.1.2. Verkeerseducatie en -sensibilisatie

We moeten blijven inspelen op het verkeersgedrag en ieders verantwoordelijkheidsgevoel. In 2009 zetten we de bekende provinciale educatieve verkeersprojecten voort

Projecten. Het project Verkeersgetuigen richt zich tot jongeren uit de derde graad van het secundair onderwijs. Het zal ook in 2009 op een niet-belerende manier jongeren confronteren met de getuigenis van een persoon die als jongvolwassene slachtoffer werd van een verkeersongeval en daar een blijvend letsel aan overhield.

Al enkele jaren kunnen alle erkende Limburgse jeugd- en sportverenigingen gebruikmaken van de provinciale fuifbussen. Jaarlijks worden zo'n 90 fuifbussen ingezet; wat neerkomt op 18.000 veilig vervoerde feestvierders.

Vaste verkeersprojecten zoals de rijvaardigheidscursussen Rijbewijs+, de verkeersbeurs Jong-Leren, het verkeerskoffertje voor het basisonderwijs, de opfriscursus wegcode voor senioren en de verkeersklassen voor minderjarige verkeersovertreders zullen grondig worden geëvalueerd en eventueel worden aangepast.

Studiedagen. Al enkele jaren organiseert de provincie studiedagen rond verkeersveiligheidstopics. In 2008 woonden bijna 100 Limburgers een gesmaakte infosessie Wegcode voor groepsleiders bij. Ongeveer 375 vrijwilligers volgden een opleiding tot gemachtigd opzichter. In 2009 willen we die weg verder bewandelen en waar nodig opleidingen organiseren voor allerhande verkeersvrijwilligers.

1.1.3. Limburg fietsprovincie

In 2008 is in de Politiezone Beringen/Ham/Tessenderlo een pilootproject opgestart om de technische fietsuitrusting van jongeren in het secundair onderwijs te verbeteren, in

samenwerking met lokale fietsherstellers en -handelaars. Met het project willen we jongeren aanleren hoe ze zelfstandig een aantal kleine defecten aan hun fiets kunnen herstellen. In 2009 wordt het pilootproject geëvalueerd en eventueel uitgebreid.

Een ander aspect van het veilig fietsverkeer is de dodehoek-problematiek. In 2008 hebben we een dodehoek-koffer ontwikkeld die in 2009 volop zal worden ingezet in het basisonderwijs. Tot slot brengen we eind dit jaar een folder uit die weggebruikers leert om veilig rotondes te nemen.

1.1.4. Provinciale Commissie Verkeer & Mobiliteit Limburg

Met de Provinciale Commissie Verkeer en Mobiliteit Limburg (PCVM) beschikt Limburg over een ruim inhoudelijk draagvlak voor het verkeersbeleid. In de PCVM zijn alle officiële instanties vertegenwoordigd die actief bezig zijn met verkeersveiligheid in Limburg. Daardoor kunnen we inspelen op alle schakels van de verkeersveiligheidsketen en beschikken we over een groot draagvlak om nieuwe projecten te lanceren. Ook in 2009 blijft de PCVM een belangrijke schakel in het Limburgse verkeersbeleid.

1.1.5. VME-centrum

Het eerste en voorlopig enige verkeers- en mobiliteitseducatief centrum (VME-centrum) van Vlaanderen, dat zal worden gevestigd op de terreinen van Circuit Zolder, begint stilaan vorm te krijgen. Eind 2007 werd het Provinciaal Extern Verzelfstandigd Agentschap (PEVA) nv VME opgericht: de juridische basis van het VME-centrum. Omdat het om een unieke juridische structuur gaat, de eerste in Vlaanderen, wonnen we uitgebreid juridisch advies in over de mogelijkheden en beperkingen van de structuur.

In samenwerking met experts zijn intussen ook de vijf inhoudelijke pijlers van het VME-centrum verder uitgewerkt. Daardoor hebben we nu een totaalzicht op wat zeker aan bod moet komen in het VME, en wat niet. In het komende jaar werken we uit in welke vorm we die pijlers gaan realiseren. Momenteel is het belangrijk om de juiste partners aan te trekken.

Voorts is het overleg opgestart met de eigenaar van de gronden, de gemeente, en de vzw Terlaemen voor het vrijmaken van de camping. Er zijn verkennende gesprekken geweest met het Agentschap Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed Vlaanderen, en het Agentschap Bos en Groen.

1.2. Criminaliteitspreventie en maatschappelijke veiligheid

Om te komen tot een veiliger Limburg nemen we initiatieven inzake criminaliteitspreventie en ondersteunen we relevante diensten of organisaties.

1.2.1. Criminaliteitspreventie

Woninginbraak. In maart 2008 lanceerden we op een studiedag de provinciale preventiecampagne *Zo hou je ongewenste gasten buiten*. Uit een eerste evaluatie blijkt dat de campagne heel goed onthaald wordt bij intermediairen (politie- en preventiediensten, slotenmakers, ...) en bij de Limburgse bevolking. De campagne ontving zelfs de Belgische Prijs voor Veiligheid en Criminaliteitspreventie!

In 2009 wordt de campagne voortgezet en stelselmatig uitgebreid. Onder meer de gratis anti-inbraakbabbels worden uitgebreid.

Fietsdiefstal. In 2008 werd een provinciaal actieplan rond de preventie van fietsdiefstal uitgewerkt. In 2009 starten we met de uitvoering.

1.2.2. Maatschappelijke veiligheid

Preventie intrafamiliaal geweld. De intersectoriële aanpak van intrafamiliaal geweld concentreerde zich in 2008 op preventie en bewustmaking. Er is nu een duidelijke prioriteitenlijst opgesteld waarvan de werkgroep vanaf 2009 werk wil maken. Het gaat bijvoorbeeld om initiatieven rond geweld tijdens de zwangerschap of een laagdrempelige vorming voor ouders over positief en geweldloos opvoeden.

Burenbemiddeling. De provincie heeft het voorbije jaar een succesvol pilootproject ondersteund rond burenbemiddeling in de politiezone Sint-Truiden-Gingelom-Nieuwerkerken. In mei 2008 volgde een studiedag om de voordelen van burenbemiddeling, een aantal goede praktijken en de provinciale ondersteuningsmogelijkheden toe te lichten.

In het najaar van 2008 en in 2009 starten we met een stuurgroep en voorzien we voor lokale coördinatoren een gratis basisopleiding van 5 dagen in de methodiek van burenbemiddeling. Vanaf 2009 moedigen we de lokale besturen aan om een dergelijk project te organiseren en voorzien we verder in een provinciale ondersteuning.

Slachtofferzorg. Ook in 2009 neemt de dienst PVO (Politie, Verkeersveiligheid en Ordehandhaving) samen met de dienst Welzijn een ondersteunende en coördinerende rol op

inzake slachtofferzorg in Limburg. De provincie zit onder meer het Welzijnsteam inzake Slachtofferzorg voor. Dat Welzijnsteam bestaat uit de Limburgse diensten slachtofferbejegening, slachtofferonthaal en slachtofferhulp.

De structurele samenwerking tussen deze diensten moet een kwaliteitsvolle zorg- en dienstverlening voor slachtoffers garanderen. In 2009 publiceren we ook de *Slachtoffergids 2009-2010*: een handige leidraad voor slachtoffers van een misdrijf. Voorts zullen kwaliteitsaanbevelingen voor de slachtofferzorg in Limburg worden uitgewerkt op basis van de zeven rechten van een slachtoffer.

2. Dierenwelzijn

2.1. Sensibilisering

Veel dierenleed kan worden voorkomen door goede informatie en sensibilisering. Daarom werd de brochure Limburg geeft om dieren intensief verspreid bij Limburgse dierenartsen, gemeentehuizen, politiezones, dierenverenigingen en burgers.

De overpopulatie van zwervkatten blijft een probleem. Zwervkatten steriliseren moet echter hand in hand gaan met de sterilisatie van huiskatten. Ook in 2008 hebben we daarom een campagne gevoerd om huiskatteneigenaars ervan te overtuigen dat sterilisatie of castratie nodig is. De ondersteunende flyer 1+1=6 werd het hele jaar door verspreid via bijvoorbeeld dierenverenigingen, asielen en gemeentehuizen. In 2009 vindt zeker een gelijkaardige actie plaats.

We onderzoeken ook hoe we de burgers in 2009 op een meer globale manier kunnen sensibiliseren om zorg te dragen voor hun huisdieren.

2.2. Educatie

Een goede educatie start in de kleuter- en basisscholen. Ook het voorbije schooljaar liep het *Goede Hondenbaasjes Schoolproject* waarbij vzw Xanuul in 140 lessen de allerkleinsten op een zeer aanschouwelijke manier toont wat je moet doen als je een hond hebt. Ongeveer 2.700 kinderen van kleuter- en basisscholen kregen de lessen. Het project wordt voortgezet in het huidige schooljaar (2008-2009).

De provincie ontwikkelde specifieke lespakketten *Hond en Kat* waarmee scholen zelf een lesprogramma rond huisdieren kunnen samenstellen. De pakketten zijn uniek in Vlaanderen en komen tegemoet aan de grote vraag van de scholen naar gebruiksvrien-

delijke lesinformatie. De testfase van het volledige lespakket is voorzien voor het laatste trimester van het huidige schooljaar.

2.3. Opvang van dieren

Het provinciale dierenbeleid coördineert, ondersteunt en optimaliseert alle Limburgse initiatieven die gericht zijn op de opvang, verzorging en (her)plaatsing van rondzwervende, achtergelaten of zieke gezelschapsdieren. De bedoeling is om een kwaliteitsvolle werking van de dierenasielen en opvangcentra te ondersteunen.

Dierenasielen. In 2008 ondertekenden de dierenasielen in Genk, Maasmechelen en Sint-Truiden de *Beginselverklaring voor een goed dierenasielbeleid*, waarmee ze hun bereidheid tonen om te streven naar een kwaliteitsvol beleid.

Een vierde dierenasiel komt er in Lommel, met het stadsbestuur van Lommel als bouwheer. Het provinciebestuur zorgt voor een subsidie van 270.000 euro. Via de Vlaamse Bouwmeester werd een procedure gestart waarbinnen begin november 2008 een architect is aangeduid. Verwacht wordt dat de bouwwerken eind 2009 zullen starten. Ook het dierenasiel van Lommel heeft al te kennen gegeven dat het de Beginselverklaring zal ondertekenen.

Om de dierenasielen optimaal te ondersteunen, ontwikkelden we in 2008 een uniek beheerprogramma dat bijdraagt tot een uniform en kwalitatief asielbeheer. Het programma werd intussen al gratis ter beschikking gesteld van de dierenasielen in Genk en Sint-Truiden.

Verenigingen. De kattenverenigingen vzw 't Zootje, vzw Poezenopvang Cat Shelter Limburg en vzw Zwerfkat in Nood vangen katten op die extra verzorging nodig hebben, als aanvulling op de bestaande dierenasielen. Gemeenten en politiezones doen steeds vaker een beroep op deze verenigingen.

In 2009 gaan we op zoek naar een manier om ook deze verenigingen te ondersteunen. We herbekijken het provinciaal opvangplan en werken een draaiboek uit voor gemeenten en politiediensten, zodat ook zij onmiddellijk weten wie ze moeten contacteren als ze rondzwervende dieren opmerken.

Zwerfkatten. Naast de opvang van honden en katten die herplaatst kunnen worden, stelt zich het probleem van de zwerfkatten, die niet thuishoren in een asiel maar evenmin een vast baasje hebben. Vzw Het Felix Project heeft, met financiële ondersteuning

van de provincie, al jaren een samenwerkingsovereenkomst met 37 Limburgse gemeenten. We maakten financiële middelen vrij om een tweede kattenvanger in dienst te nemen. Ook in 2009 blijven we het Felix Project ondersteunen.

In Zuid-Limburg komt de aanpak van zwervkatten vanaf eind 2008 in handen van dierenasiel Sint-Truiden, waardoor vzw Het Felix Project meer tijd en middelen kan inzetten in de gemeenten in Midden- en Noord-Limburg. Na de inrichting van een nieuwe revalidatielocatie in Sint-Truiden, wordt in 2009 ook een beperkt budget voorzien om ook in het zuiden een parttime kattenvanger in dienst te nemen.

2.4. Netwerking

Limburg was de eerste Vlaamse provincie die een dierenwelzijnsbeleid heeft ontwikkeld. In de loop der jaren konden we een uitgebreid netwerk opzetten met dierenverenigingen, de FOD Volksgezondheid, steden en gemeenten, politiezones en beleidsverantwoordelijken uit andere provincies. De meeste zijn vertegenwoordigd in de Provinciale Adviesraad Dierenwelzijn. Op dat netwerk kunnen we regelmatig terugvallen voor de organisatie van nieuwe initiatieven en de aanpak van nieuwe problemen.

Dat we regelmatig vragen krijgen uit andere provincies en zelfs van de federale overheid, bewijst dat we goed bezig zijn.

De verdere uitwerking van de dierenpolitie bekijken we in 2009 verder samen met het PLOT (Provincie Limburg Opleiding en Training).

3. Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg

Het Provinciaal Veiligheidscomité van Limburg - Provinciaal Comité Limburg voor de Bevordering van de Arbeid (PVC) neemt initiatieven inzake veiligheid en welzijn op het werk en in de privésfeer, en ondersteunt relevante diensten en organisaties.

De PVC heeft de opdracht om de Limburgse preventieadviseurs permanent te begeleiden en bij te scholen bij de uitvoering van de wet Welzijn op het werk. De acties hebben als doel om het aantal arbeidsongevallen en de ernst ervan te verminderen.

Uit de evaluatieformulieren van de verschillende studiedagen die we in 2008 organiseerden, blijkt dat de deelnemers heel wat nuttige en praktische informatie verkregen (over de thema's Welzijn op het werk in o.a. kunstacademies, bij wegenwerken, werken met buitenlandse werknemers en ondernemingen, openbare besturen, reïntegratie in het arbeidscircuit en afwezigheid). De informatie is ook onmiddellijk toepasbaar in de bedrijven.

In 2009 richten wij onze aandacht opnieuw op de belangrijkste items:

- welzijn op de het werk in de bouwsector,
- de rol van de veiligheidscoördinator,
- nieuwe aandachtspunten inzake de wet Welzijn op het werk.

4. Mobiliteit

4.1. Woon-werk

Met Mobidesk Limburg en de Afkicken!-campagne heeft het provinciebestuur twee belangrijke troeven in handen om in te spelen op de duurzame woon-werkverplaatsingen. In 2008 telde het vervoercoördinatiecentrum Mobidesk 128 leden, waarvan 11 nieuwe. Mobidesk begeleidde 15 bedrijven bij de aanvraag voor een pendelfondsdossier. Momenteel lopen nog gesprekken met De Lijn voor de eventuele oprichting van Slimweg, het Provinciaal Mobiliteitspunt.

De Afkicken!-campagne bereikte in 2008 3.965 deelnemers in 105 bedrijven en openbare besturen. In totaal legden de Afkickers! 949.918 duurzame kilometers af. Een stijging tegenover 2007 met 74.515 km. 1077 werknemers stapten voor de eerste keer over van de auto naar een duurzaam vervoermiddel. Daarvan koos het merendeel voor de fiets (75,02 %). Uit de voorgaande edities weten we dat ongeveer een vijfde van de nieuwe Afkickers! duurzaam naar het werk blijft gaan. In totaal zorgden 2318 fietsende Afkickers! voor ruim 58 % van de totale Afkicken!-kilometers. In 2009 kiezen we opnieuw voor een eigen Afkicken!-campagne.

Als 'bedrijf' geeft de provincie al meer dan vijf jaar het goede voorbeeld. Momenteel gaat 30 % van het eigen personeel hoofdzakelijk duurzaam naar het werk. We streven ernaar om tegen 2013 35 % van de personeelsleden duurzaam naar het werk te krijgen. In 2009 blijven we daarom intensief inzetten op ons bedrijfsvervoerplan.

4.2. Woon-school

De Autoluwe Schooldag (ALS) van 2008 was opnieuw een schot in de roos. Samen met alle Limburgse gemeenten engageerden 382 scholen (433 vestigingen) zich om veilige en duurzame mobiliteit in de kijker te zetten. In de aanloop naar de ALS boden we tijdens het Winterprogramma ruim 300 gratis educatieve activiteiten aan rond verkeer en mobiliteit. 95 scholen in 32 Limburgse gemeenten boekten activiteiten uit het Winterprogramma.

Het zijn vooral de basisscholen die inspelen op het aanbod van de ALS en het Winterprogramma. In 2009 willen we ook het middelbaar onderwijs beter bereiken, onder meer door de communicatie beter af te stemmen op deze doelgroep. Daarnaast zullen we in 2009 een sterk accent leggen op het fietsen. Het is de bedoeling om een fietsweek te organiseren met de ALS als hoogtepunt.

Met de Mobilim-subsidies bieden we de Limburgse scholen een financiële impuls om mobiliteits- en verkeersveiligheidsprojecten in de school te ontwikkelen. Vóór 1 september 2008 keurde de deputatie 41 projecten goed voor subsidie. Voor 9 projecten moet nog een advies worden uitgebracht. In het najaar volgt een tweede kans om subsidieaanvragen in te dienen.

Het totale subsidiebedrag voor de 41 goedgekeurde projecten bedraagt ruim 82.000 euro. Wij verwachten dat in 2008 het totale subsidiebedrag ongeveer 100.000 euro zal bedragen.

In 2009 willen we de begeleiding van de scholen die een Mobilimdossier indienen, versterken. Een aantal dossiers willen we koppelen aan de uitwerking van een schoolvervoerplan. Daarvoor zullen we de werking van Mobidesk ook afstemmen op scholen. We begeleiden voorts het project Duurzaam naar School van de Vlaamse overheid. Op het niveau van de gemeente geven we advies en begeleiden we scholen bij de uitwerking van concrete acties. Het is onze bedoeling om de scholen ertoe aan te zetten om een heel jaar lang een actief mobiliteitsbeleid te voeren.

4.3. Infrastructuur

Met de invoering van het Fietsfonds in 2007 kregen we de mogelijkheid om de aanleg te subsidiëren van fietspaden op het Bovenlokaal Functioneel Fietsroutenetwerk (BFF) langs gemeentewegen. Momenteel lopen 16 fietsfondsprojecten in 10 Limburgse gemeenten. De kosten voor de projecten zijn geraamd op 4,76 miljoen euro. De meeste van de projecten gaan in de loop van 2009 in uitvoering. Daarnaast voorzien we ook een subsidie, buiten het Fietsfonds, voor veilige fietsenstallingen. Momenteel lopen negen

aanvragen voor die subsidies.

In 2009 willen we de aanleg van fietspaden verder stimuleren. Ook de mogelijkheden voor de aanleg van comfortabele en diefstalveilige fietsenstallingen willen we in 2009 extra promoten.

4.4. Diensten Aangepast Vervoer

Het aanbod van aangepast vervoer voor mensen met een beperking is zeer uitgebreid. Het is zeker niet voor iedereen even duidelijk wie op welke diensten kan terugvallen, en hoe. In afwachting van een algemene regeling van de Vlaamse overheid willen we in 2009 de informatie verzamelen en op een duidelijke en overzichtelijke manier aanbieden aan de gebruikers. Dat gebeurt in samenwerking met de LIGA (Limburgse Gehandicapten Adviesraad) en de dienst Welzijn.

4.5. Spartacus

De komende jaren worden cruciaal voor het openbaar vervoer in Limburg. Het Spartacusplan moet de broodnodige uitbreiding van het openbaar vervoernet in onze provincie realiseren.

In 2007 en 2008 werden de eerste stappen van Spartacus gezet via projecten Netmanagement. Maar de impact van Spartacus op onze vervoermiddelenkeuze zal pas ten volle voelbaar worden als we een volledig netwerk kunnen realiseren en de hele provincie ontsloten wordt.

Er moeten nog belangrijke knopen worden doorgehakt voor de aanleg van de sneltramverbindingen. Onze provincie mag de aandacht voor het Spartacusplan dus niet laten verslappen en zal de volledige realisatie van het plan ten volle te ondersteunen.

5. **Velodroom**

Tijdens deze legislatuur bouwen we een breed fietsplan uit waarbij we de fiets een centrale plaats willen geven in het provinciale beleid, over de grenzen van doelgroepen, domeinen en thema's heen.

De doelstelling van het project Velodroom is om de Limburgers 7 dagen op 7 op de fiets te krijgen. Begin 2008 zijn we gestart met de uitwerking van het project. Achter de schermen is al heel wat werk verzet om een beeld te krijgen van het bestaande aanbod.

De Limburger is fietsgevoelig. Dat bewijzen de reacties op een bevraging die we organiseerden eind juni. De vertegenwoordigers van diverse socioculturele verenigingen brachten heel wat inzichten aan in verband met het functionele fietsgebruik. Daarnaast reageerden bijna 2.000 Limburgers op onze bevraging over het gebruik van de fiets voor functionele verplaatsingen.

We wensen echter een grondiger beeld te krijgen van fietsend Limburg. Waar mogelijk willen we met cijfers en feiten een beeld krijgen van de noden en behoeften, en van de mogelijkheden om de Limburger te overtuigen van de fiets. Met deze basismeting ontwikkelen we niet alleen een goed instrument om de inhoud van Velodroom te kunnen bepalen, we hebben ook een goede waardemeter om het eigen beleid te kunnen toetsen en bij te sturen waar nodig.

Omdat Velodroom opgebouwd wordt vanuit een horizontale benadering, hebben we verschillende provinciale diensten rond de tafel gebracht om de brede aanpak van het plan te kunnen garanderen. Daarbij werd een inventaris opgemaakt van domeinen waar een samenwerking tussen de diensten een meerwaarde kan bieden. Om het draagvlak voor Velodroom nog te verruimen, worden ook verschillende externe organisaties bij het project betrokken.

In de loop van 2009 willen we voortbouwen op de verzamelde informatie. We willen het concept Velodroom verder verfijnen en vertalen in concrete beleidsinitiatieven. Nu de ontwerper aangesteld is, zal bijvoorbeeld ook het fietskunstproject in 2009 vorm krijgen.

6. Jeugd

6.1. Echte ruimte

De Vlaamse overheid maakt een inventaris op van alle zonevreemde jeugdverblijven en zal in overleg met de provincies werken aan een ruimtelijk afwegingskader. Ook in 2009 blijft de Provinciale Jeugddienst deze materie opvolgen. Samen met de afdeling Ruimtelijke Planning bekijken we in interprovinciaal verband welke concrete opvolging we hieraan kunnen geven.

Op het vlak van jeugdlokalen promoot de Jeugddienst de bestaande subsidiekanaalen en helpt hij waar mogelijk met het opstellen van de dossiers. Daarnaast starten we in het najaar van 2008 een provinciaal overleg omtrent knelpunten rond (brand)veiligheid.

Eind 2007 werden de 25 Limburgse feestlokets bevroegd. Algemeen gaven zij aan dat er nood is aan regelmatige intervisie- en vormingsmomenten. In het najaar van 2008 en in de loop van 2009 zullen we daarom een aantal thematische samenkomsten organiseren. De Jeugddienst zal ook de gemeentebesturen bezoeken die nog niet over een feestloket beschikken.

6.2. Mediaruimte

Op 22 september werd het multimediaplatform TUUB gelanceerd. Met TUUB geven we de Limburgse jeugd een online ontplooiingsruimte waar ze hun eigen verhaal kwijt kunnen. De jonge enthousiastelingen die iets verder willen gaan, zullen we professioneel begeleiden om hun talent verder te ontwikkelen.

TUUB brengt de Limburgse jongeren dichter bij elkaar en geeft hen de mogelijk-

heid om te leren van anderen. In 2009 zullen we het platform verder bekend maken bij de Limburgse jongeren en een samenwerking opzetten met geïnteresseerde jongeren en verenigingen.

6.3. Financiële ruimte

Limburg voorziet in een financiële ondersteuning om de provinciale werking van jeugdorganisaties (mee) mogelijk te maken. Eind 2007 werden de subsidiebedragen voor elke organisatie tot en met 2010 bepaald.

De subsidieregeling voor jongereninitiatieven blijft een groot succes. Daarom verhogen we in 2009 het budget voor jongereninitiatieven. De overige subsidiereglementen blijven behouden.

6.4. Creatieve ruimte

De twee belangrijke creatieve evenementen Limbomania en Kunstbende zullen ook in 2009 weer worden georganiseerd. Het voorbije jaar ging heel wat aandacht naar de promotie van de Limbomaniafinalisten uit 2007.

Eind 2008 start een uitvoerig onderzoek naar het Limburgse popbeleid, dat 15 jaar geleden vorm kreeg. We onderzoeken hoe de verschillende facetten van het popbeleid worden geëvalueerd en hoe nog beter kan worden ingespeeld op de huidige behoeften, nieuwe ontwikkelingen en trends. Op basis van het onderzoek zal het popbeleid worden bijgestuurd en geactualiseerd.

Tot op heden heeft geen enkele Belgische provincie haar poperfgoed op een structurele manier verzameld en ontsloten. Limburg staat bekend als dé popprovincie bij uitstek. Een collectie met een zo breed mogelijk (historisch) overzicht van popmuziek uit Limburg zou een bijkomende troef betekenen. De collectie moet niet alleen een overzicht bieden van releases uit Limburg maar ook van ontwerpers (hoezen, affiches) en van organisaties die actief zijn op het vlak van de Limburgse popmuziek.

6.5. Ruimte voor ontspanning en ontmoeting

De jeugddienst geeft niet alleen financiële maar ook inhoudelijke ondersteuning aan de provinciale jeugdorganisaties. De Limburgse Raad voor het Jeugdbeleid neemt als

adviesraad een vooraanstaande positie in. Eind 2008 zal de raad na drie jaar werking opnieuw samengesteld worden.

Tot slot vonden Kruipolie en SÛR PLACE plaats en in 2009 zullen we dit evalueren en indien nodig bijsturen.

6.6. Kwetsbare jongeren

Medio 2008 brachten we een aantal bestuurders en coördinatoren samen van Limburgse (jeugd)organisaties met een aanbod voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. De bedoeling was om te komen tot meer afstemming en waar mogelijk samenwerking. Vanaf het najaar van 2008 wordt dit proces in de vorm van een trajectbegeleiding voortgezet.

6.7. Jeugd op de fiets

De Jeugddienst zal in 2009 een aparte jongerenpoot uitwerken voor het fietskunstproject van de Velodroom-werkgroep (zie hierboven). Verder zal de Jeugddienst actief blijven meewerken aan de Velodroom-werkgroep en zoeken naar manieren om jongeren meer op de fiets te krijgen.

Op het vlak van fietspoolen gebeurde er een actie naar de kamphuizen en de jeugdsector. Eind juni verscheen onder meer een fietsbijlage bij het Belang van Limburg met een inhoudelijk stuk over fietsen tijdens jeugdkampen. De fietspool-actie voor de speelpleinsector werd dit jaar niet weerhouden. De Limburgse Koepel verkoos een project rond gezonde voeding (Foodkicks) aangezien de Koning Boudewijnstichting hiertoe een projectsubsidie voorzag.

6.8. Varia

De huidige ipod-generatie heeft steeds vaker op jonge leeftijd al gehoorschade. Om het jeugdwerk en de jongeren te sensibiliseren, kocht de Jeugddienst de doe-koffer *Amajijn (h)oren*. De koffer wordt gratis uitgeleend. Vanaf het najaar van 2008 richten we een Limburgse stuurgroep voor dit project op.

Met Foodkicks werden acht workshops ontwikkeld voor de Limburgse speelplein-, grabbelpas- en swapwerkingen. Met in totaal 50 workshops tijdens de afgelopen zomer was Foodkicks een schot in de roos.

Samen met de sportdienst polsten we gemeentelijke jeugd- en sportdiensten naar hun faciliteiten voor skaters. Aangezien de reacties positief waren, zullen we een werkgroep opstarten met als overweging om een Limburgs kampioenschap in skaten en aanverwante sporten te organiseren.

De zogenaamde jeugdparagraaf werd consequent toegepast. De gedeputeerde van Jeugd bewaakt de noden en behoeften van jongeren in alle dossiers. Zowel het provinciale jeugdbeleidsplan als de dagelijkse werking van de jeugddienst is doordrongen van samenwerking met andere diensten, zoals ruimtelijke ordening, de sportdienst of het Provinciaal Integratiecentrum (PRIC).

7. Sport

7.1. Infrastructuur

Zowel bij de Limburgse als bij de Vlaamse sportfederaties is in 2008 een behoefteonderzoek uitgevoerd naar regionale sportaccommodatie. Uit de geactualiseerde resultaten zullen we een keuze maken van waardevolle en vooral regionale projecten. In 2008 steunden we al de Vlaamse Wielerschool - Afdeling Limburg door fietsverlichting te plaatsen langs Circuit Zolder.

In 2008 werden ook enkele principeakkoorden gesloten tot samenwerking om de naschoolse sportinfrastructuur optimaal te gebruiken.

7.2. Openluchtsporten

De realisatie van het Mountainbikenetwerk Euregio, met ruim 700 kilometer routes die zelfs tot in Nederlands Limburg lopen, werd enthousiast onthaald. We organiseerden een grote mountainbike-enquête zodat we ook in 2009 ons beleid kunnen verfijnen en bijsturen.

De procedures voor het motorcrossterrein in Neeroeteren (Maaseik) staan al enkele stappen verder. In 2009 worden verdere stappen gezet. In Lommel wordt de uitbreiding van een rallycrossterrein onderzocht. Ook dat project zal het provinciebestuur opvolgen.

In Lommel en Kinrooi zoeken we oplossingen voor de watersporten. Een permanent kleiduifschietterrein zou mogelijk een locatie krijgen in Kaulille (Bocholt). Daarvoor moeten wel nog de nodige procedurele en zelfs principiële stappen en beslissingen worden genomen.

7.3. Sport voor doelgroepen

We blijven clubs aanzetten om aandacht te hebben voor mensen met een beperking. Limburg is de meest actieve provincie voor G-sporten.

Dit jaar organiseerden we samen met defensie Limburg de Integratietrophy. Gezien het succes van de eerste editie willen we het initiatief voortzetten en mogelijk uitbreiden. Ook in 2008 organiseerden, coördineerden en stimuleerden we projecten en evenementen voor onze (kwetsbare) jongeren, senioren, vrouwen en obesitas-, diabetes-, en hartpatiënten.

Voor de laatste groep lanceerden we de campagne *Blij(f) in beweging*. De campagne toont mensen met een beperking dat bewegen belangrijk is én dat er voor hen specifieke mogelijkheden zijn ontwikkeld op dat gebied. De campagne zet lokale sportdiensten, gemeentebesturen, welzijnsraden, seniorenraden en organisaties ertoe aan om zelf een doelgroepenwerking op te starten.

7.4. Vlaamse Wielerschool – Afdeling Limburg

De fietsverlichting langs Circuit Zolder werd geopend in september. Fietsers, skaters en skeelers kunnen er nu hun sport beoefenen in een veilige en verlichte omgeving. Voorts zal het Terlaemenhof worden verbouwd en komen er aanpassingswerken aan de infrastructuur op de afdeling in Peer. Op die manier kan de Wielerschool de jongeren degelijke faciliteiten aanbieden: leslokalen, een douche- en kleedruimte, een fietsherstellingsruimte, enzovoort.

7.5. Topsport

Zowel recreatie- als competitiefederaties kunnen vanaf 2009 naast hun werkingssubsidie extra middelen krijgen als ze een project opstarten voor beloftevolle jongeren of G-sporten. Het nieuwe reglement zal nog in 2008 ter goedkeuring voorgelegd worden aan de provincieraad. Daarnaast werd het reglement voor de ondersteuning van topsportevenementen volledig geheroriënteerd.

We zijn dit jaar gestart met een vernieuwde formule bij de organisatie van de jaarlijkse Limburgse Sportprijzen. We schakelden onder meer een professioneel organisatiebureau in. In 2009 willen we op dat elan voortgaan en de Limburgse sportpers betrekken bij de juring. We zullen in 2009 voor de eerste keer een Lifetime Achievement Award uitreiken.

7.6. Promotie

Onder meer via reclame willen we projecten en evenementen in onze provincie financieel en logistiek steunen. Die rechtstreekse steun voor verenigingen en projecten zal ook het sportieve imago van het provinciebestuur ten goede komen.

Een provinciale sportmascotte zal in 2009 de Limburgse sport promoten. Het project wordt dit najaar volledig uitgewerkt zodat het in 2009 kan starten.

7.7. Werkgelegenheid en vorming

In het eerste half jaar van 2008 presteerde Vlabus 465 uren meer dan in dezelfde periode van 2007: 10.155 uren in plaats van 9.690 uren. Als die evolutie zich voortzet, zullen we onze doelstelling halen van 1.000 extra uren per jaar. Vlabus stelt een 60-tal sportleerkrachten tewerk die kwaliteitsvolle begeleiding bieden bij tal van sportieve organisaties.

Ook in 2009 bieden wij een uitgebreid vormingspakket aan. Nieuw is het project *Pro² (PROmotie + PROfessionaliteit)* Sportdiensten in de vijf provincies, gecoördineerd door de Vlaamse Vereniging van Provincies. Het project is erop gericht om bij de gemeentelijke sportdiensten een meer professioneel management ingang te doen vinden.

Met de Provinciale Sportraad en de Provinciale Gehandicaptensportraad beschikken wij als enige provincie over twee adviesraden die ons bijstaan bij het provinciale sportbeleid. Dit jaar werden sportieve afgevaardigden van de Universiteit Hasselt en alle Limburgse Hogescholen toegevoegd aan de Provinciale Sportraad.

8. Provinciale Bibliotheek Limburg

8.1. Integraal collectiebeleid voor gedrukte en digitale informatie

De Provinciale Bibliotheek Limburg kon dankzij een verhoging van het collectiebudget in 2008 investeren in de ontwikkeling van haar digitale bibliotheek, met ongeveer 150 relevante websites en 13 databanken. In 2009 breiden we de digitale collectie uit met een aantal juridische databanken en elektronische tijdschriften.

8.2. Volwaardig aanbod en dienstverlening voor jongeren

In 2008 werd de eerste verdieping van de PBL heringericht, met als blikvanger een jongerenhoek. Er werd fors geïnvesteerd in een collectieaanbod op maat van jongeren. Jongeren en kinderen kregen ook hun eigen bibliotheekwebsite, die we ontwikkelden in samenwerking met een aantal experts uit de onderwijswereld. De nieuwe website spoort met de eindtermen in het onderwijs en geeft informatie over het specifieke bibliotheekaanbod, de dienstverlening en activiteiten voor jongeren en kinderen.

In 2008 investeerden we in de uitbouw van educatieve rondleidingen, in de eerste plaats voor de derde graad van het secundair onderwijs. In 2009 zullen de rondleidingen voor de tweede graad worden geoptimaliseerd en aangepast.

8.3. Functieverbreding en klantgerichte aanpak

De dienstverlening van de centrale balie en de informatiebegeleiding van de infopunten werd in 2008 grondig geanalyseerd en verbeterd. In 2009 start de PBL met een oplei-

dingstraject om voor elke functie de nodige kennis en vaardigheden bij te sturen.

Dit jaar werd een nieuw registratiesysteem voor problemen in de publieke dienstverlening ontwikkeld en in gebruik genomen. In 2008 ronden we ook het proefproject voor attendering af. De PBL zal in 2009 een toepassing van attendering onderzoeken via haar website en/of VubisSmart.

8.4. Erfgoedbibliotheek en HIPLimburg

De Provinciale bibliotheek Limburg is al langer bekend als erfgoedbibliotheek. Het nieuwe Vlaamse Erfgoeddecreet voorziet vanaf 2009 subsidies voor de oprichting van een Vlaamse Erfgoedbibliotheek. De provincie Limburg heeft zich dit jaar akkoord verklaard om met de PBL structureel als partner deel te nemen aan de Vlaamse Erfgoedbibliotheek.

De dienst Bijzondere Collecties, die de erfgoedcollecties van de PBL beheert, veranderde in het najaar van 2008 van naam en wordt het Historisch Informatiepunt Limburg of kortweg HIPLimburg. HIPLimburg is een informatiepunt voor iedereen die interesse heeft in de geschiedenis van of over de provincie Limburg.

8.5. Samenwerking Hoger Onderwijs Limburg

De samenwerking tussen de PBL en de instellingen van het Hoger Onderwijs in Limburg voor het lidmaatschap van studenten en docenten wordt voor het academiejaar 2008-2009 verdergezet.

Nieuw voor 2009 is een samenwerking met de departementen Lerarenopleiding voor het geven van rondleidingen. De studenten zullen hierbij de ontwikkelde lespakketten in praktijk omzetten.

In 2008 voerde de PBL een eerste behoefteonderzoek uit naar het gebruik van de bibliotheek om te studeren of te werken. De resultaten leren ons dat de behoefte aan studeer- en werkruimte groot is. In 2009 onderzoeken we dan ook op welke manier we de werkruimtes kunnen optimaliseren of uitbreiden.